

VZNESENÉ PRIPOMIENKY V RÁMCI MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA LP/2022/23

Zákon z... 2023, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

PLATFORMA RODÍN DETÍ SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Platforma rodín	§ 145 ods. 2 Pripomienka je zásadná: Pridať na prvé miesto nové podporné opatrenie: „Poskytovanie prevencie na podporu fyzického a duševného zdravia a výskytu rizikového správania a kuriérove poradenstvo.“ Odôvodnenie: Aj podľa Revízie výdavkov na skupiny ohrozené chudobou (ÚHP, str. 55, 2020), na ktorú sa odvoláva Analýza vplyvov na rozpočet sa uvádza, že preventívne opatrenia majú najvyššiu návratnosť a najväčší potenciál pozitívne ovplyvniť úspech detí. Čiže o to viac musíme priamo v tejto sekcii pozitívne formulovať podporu nie ako defektologický systém, ale ako preventívny systém.
Platforma rodín	§ 145a ods. 2 Pripomienka je zásadná: Navrhujeme doplniť ďalšie písmeno s podporným opatrením zameraným na diétne stravovanie. Odôvodnenie: Zabezpečenie diétneho stravovania v prípadoch detí/žiacov s celiakiou, cukrovkou, histamínovou intoleranciou a inými medicínskymi diagnózami môže byť zásadnou prekážkou pre zabezpečenie vzdelávania na škole, keďže sa niekedy vzdelávajú aj v poobedných hodinách alebo navštevujú školský klub detí.
Platforma rodín	§ 145a ods. 2 Pripomienka je zásadná: V ustanovení § 145a ods. 2 navrhujeme doplniť ďalšie písmeno s podporným opatrením zameraným na špecializované kariérové poradenstvo pre žiakov so

	<p>zdravotným postihnutím. Odôvodnenie: V súčasnosti sú školy a školské zariadenia povinné poskytovať všetkým žiakom kariérové poradenstvo, primárne cez kariérových poradcov, ktorí sú prevažne bežnými učiteľmi na školách. Kariérové poradenstvo pre žiakov so závažnejšími typmi zdravotného postihnutia (napr. žiak s poruchou sluchu alebo žiak s ľahkým alebo stredným stupňom mentálneho/intelektuálneho znevýhodnenia) je však natoľko odborne špecifická oblasť, že nie je možné očakávať od bežných kariérových poradcov, aby dokázali toto špecializované kariérové poradenstvo poskytnúť. Mal by ho poskytovať primárne odborný zamestnanec alebo školský špeciálny pedagóg, ktorý je v danej problematike usmerňovaný aj zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie.</p>
<p>Platforma rodín</p>	<p>§ 145a ods. 2 g) Pripomienka je zásadná: V ustanovení § 145a ods. 2, písm. g nie je zrejmé, čo sa mieni pod “osobitnými formami komunikácie”. Odôvodnenie: Týka sa iba alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, alebo aj komunikácie v posunkovom jazyku alebo komunikácie v Braillovom písme? Pokiaľ táto formulácia nezahŕňa všetky vymenované formy, navrhujeme explicitné doplnenie ostatných. Ak zahŕňa, formuláciu nie je potrebné meniť.</p>
<p>Platforma rodín</p>	<p>§ 145b ods. 10 Pripomienka je zásadná: Riešenie v prípade nedostupnosti podpory, ktoré sa navrhuje v § 145b ods. 10 písm. a) nemožno akceptovať. Odôvodnenie: Pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením majú mnohé z podporných opatrení charakter primeraných úprav v zmysle Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (v predchádzajúcom návrhu išlo najmä o opatrenia zo skupiny špecifických opatrení), ktoré sa Slovenská republika zaviazala poskytnúť na zabezpečenie nevylúčenia osôb so zdravotným postihnutím z procesu vzdelávania, pričom nezaistenie týchto primeraných úprav predstavuje diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a porušenie ústavného práva na vzdelanie. Okrem toho nárokovateľnosť má byť v zmysle Plánu obnovy a odolnosti základným atribútom</p>

	podporných opatrení.
Platforma rodín	<p>§ 16 ods. 3 písm. a) Pripomienka je zásadná: Navrhujeme upraviť znenie ustanovenia § 16 ods. 3 písm. a) nasledovne: "a) primárne vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvý stupeň základnej školy alebo absolvovaním posledného ročníka základnej školy, ak ide o žiaka podľa § 97 ods. 5 písm. b) a c); dokladom o získanom stupni vzdelania a získanej kvalifikácii je vysvedčenie,“. Účinnosť tejto zmeny je potrebné prechodným ustanovením vymedziť až po plošnom zavedení nového štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (ŠVP pre ZŠ) od 1.9.2026. Odôvodnenie: Naplnenie záväzku, stanoveného v reforme 1, komponentu 7 POO SR (Reforma obsahu a formy vzdelávania - kurikulárna a učebnicová reforma) a záväzku, vyplývajúceho zo Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní, prioritná oblasť č. 1: Inkluzívne vzdelávanie a podporné opatrenia, strategický cieľ č. 1: Vytvorenie integrovaného inkluzívneho kurikula pre základné školy s prepojením na materské školy. Navrhujeme, aby žiaci s diagnostikovaným ľahkým mentálnym postihnutím mali možnosť nediskriminačne, tak ako ostatní žiaci získať nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2) po absolvovaní 9 ročníkov ZŠ. Žiaci s diagnostikovaným ľahkým mentálnym postihnutím aj vďaka súčasnému nastaveniu zásadne nižšie šance uspieť vo vyšších vzdelávacích stupňoch, uplatniť sa na trhu práce a úspešne sa zaradiť do spoločnosti. Možnosť získania stupňa vzdelania ISCED 2 pre žiakov s LMP je v Českej republike aktuálna už od roku 2016.</p>
Platforma rodín	<p>§ 16 ods. ods. 3 písm. b) Pripomienka je zásadná: Navrhujeme v § 16 ods. 3 písm. b) doplniť slová "testovania podľa § 155" doplniť slová " ods. 5 a" Odôvodnenie: Doplňenie sa týka žiakom s mentálnym (intelektuálnym) znevýhodnením, ktorý sú aktuálne v 9. ročníku a je im umožnené zúčastňovať sa T9 (ods. 5), ale podľa súčasného znenia to vlastne to nemá dosah na zásadnú vec - na získanie ISCED 2. Ak má takýto žiak predpoklad zvládnuť T9 na napr. tých 20 %, </p>

	<p>tak prečo má chodiť na samostatné externé testovanie (ods. 9) mimo školy a triedy s cudzími ľuďmi? Takáto bariéra je skutočne absurdná.</p>
Platforma rodín	<p>§ 2 písm. s) Pripomienka je zásadná: Vypustiť definíciu školskej integrácie a súčasne vypustiť tento pojem aj na ďalších miestach v zákone - v zákone sa termín integrácia používa iba v § 30 ods. 7; § 28 ods. 13 a v § 29 ods. 10 a nahradiť ich pojmom ŠVVP. Na toto miesto písm. s) treba posunúť pojem inkluzívne vzdelávanie, čím by sa v prípade starších odvolávok už všetko odvolávalo na novší koncept. Odôvodnenie: Tento pojem sa nespája s financovaním a preto nebude nijako chýbať, je úplne duplicitný a nemá žiaden ďalší význam v šk. zákona. Z novely zákona č. 597/2003 Z. z. v návrhu vypadáva tiež. Na inom mieste v legislatíve sa už nenachádza.</p>
Platforma rodín	<p>§ 20 ods. 5 Pripomienka je zásadná: Podporujeme pripomienku Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov (Regionálne zastúpenie pre stretnú Európu) a jej odôvodnenie, na základe ktorej sa navrhuje nové znenie § 20 ods. 5 školského zákona: "(5) Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý pobyt a v prípade detí cudzincov trvalý pobyt, prechodný pobyt alebo tolerovaný pobyt (ďalej len "spádová škola"), ak zákonný zástupca pre svoje dieťa nevyberie inú základnú školu. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie."</p>
Platforma rodín	<p>§ 7 ods. 5 Pripomienka je zásadná: Navrhujeme nové znenie § 7 ods. 5: "Ak škola vzdeláva deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vytvára pre nich podmienky najmä prostredníctvom školského vzdelávacieho programu." Odôvodnenie: Odsek je duplicitný s inými ustanoveniami – s § 94</p>

	a s § 7a) a na tomto mieste v § 7 sa vymedzuje ŠkVP, pričom každý žiak postupuje najmä podľa ŠkVP školy alebo triedy, v ktorej je vzdelávaný.
Platforma rodín	<p>§ 7a ods. 1 písm. a)</p> <p>Pripomienka je zásadná: Navrhujeme nové znenie § 7a ods. 1 písm. a): "a) dieťa alebo žiak so ŠVVP, ktorého vzdelávanie na základe odporúčaní zložiek systému poradenstva a prevencie vyžaduje úpravu školského vzdelávacieho programu školy, ktorú navštevuje"</p> <p>Odôvodnenie: Takto znenie spolu s § 7 ods. 5 a § 94 konečne jasne stanoví poradie – každý žiak ide najprv inkluzívne podľa ŠkVP, potom ak nemôže tak podľa IVP. Vzdelávacie programy daného znevýhodnenia sú určené primárne pre špeciálne školy a aj tie ich musia adaptovať ešte na svoju školu cez ŠkVP. Čiže vzdelávacie programy pre ZZ nie je možné len vziať a podľa neho dieťa vzdelávať, vyžadujú adaptáciu na konkrétneho žiaka a podmienky danej školy a triedy a to cez IVP.</p>
Platforma rodín	<p>§ 7a ods. 2</p> <p>Pripomienka je zásadná: Navrhujeme nové znenie § 7a ods. 2: "Individuálny vzdelávací program pre dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo pre žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa odporúčaní jednotlivých zložiek systému poradenstva a prevencie vypracuje zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci s ostatnými zamestnancami školy a po konzultácii s dieťaťom alebo žiakom a jeho zákonným zástupcom." Odôvodnenie: IVP po novom bude nástroj nielen podpory detí so ZZ, ale aj iných detí so ŠVVP. Nakoľko podporné opatrenia budú môcť indikovať aj školy, musí existovať dokument, ktorý tieto zmeny zachytí a stanoví. Nemá zmysel, aby sme v rámci debyrokratizácie vytvárali v školách správy a následne tvorili IVP. Je to to isté a možno to vlastne zlúčiť. Zároveň IVP sa vytvára priamo s informovaným súhlasom rodiča a má min. 15 rokov históriu v školách. Takto bude vlastne IVP možné zostaviť jedna iba školou s rodičom, alebo na odporúčania a indikáciu CPP/ŠCPP</p>

<p>Platforma rodín</p>	<p>§ 7ods.5, § 7a ods. 2 Pripomienka je zásadná: Slová "v súlade s odporúčaniami" nahradiť slovami „nesmie byť v rozpore.“ Odôvodnenie: IVP nikdy nemôže byť dokonale v súlade s odporúčaniami, lebo poradenské zariadenie nepozná natoľko dieťa a prostredie školy, aby presne stanovilo odporúčania. Musí byť úlohou školských podporných tímov a triedneho učiteľa spolu s rodičom a dieťaťom, aby dobre nastavili a pretavili odporúčania poradenského zariadenia do reality IVP. Odporúčania majú byť smerovania, nie primárne taxatívne vymedzenia.</p>
<p>Platforma rodín</p>	<p>Celému materiálu Pripomienka je zásadná: Zavedenie konceptu nárokovateľných podporných opatrení vo výchove a vzdelávaní podľa individuálnych potrieb žiaka, tak ako vyplýva z Plánu obnovy a odolnosti má potenciál byť mimoriadne dôležitým a prínosným pre všetky deti a žiakov. S ohľadom na zameranie našej organizácie, vnímame nárokovateľné podporné opatrenia ako významný krok na ceste k napĺňaniu práva detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením na inkluzívne vzdelávanie podľa čl. 24 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich sociálne začlenenie. Podľa predloženého návrhu však nie je zabezpečená nárokovateľnosť podporných opatrení – teda ich základný atribút podľa Plánu obnovy a odolnosti. Bez garancie jasného finančného rámca na podporné opatrenia je nárokovateľnosť podporných opatrení len iluzórna z týchto dôvodov: - Objem plánovaných finančných prostriedkov nepočíta so zásadným zvyšovaním počtu podporného personálu v školách, čo zásadne ohrozuje dostupnosť poskytovanej podpory, aj keď dieťaťu alebo žiakovi formálne nárok na podporu vznikne. - Podľa navrhovaného znenia § 4e (čl. III bod 8. návrhu) ministerstvo príspevkov na podporné opatrenia na základe skutočnej potreby zriaďovateľovi školy alebo školského zariadenia poskytnúť MÔŽE. So vznikom nároku dieťaťa alebo žiaka na poskytnutie podporného opatrenia musí korešpondovať nárok školy alebo školského zariadenia na pridelenie tohto príspevku, inak bude podpora rovnako nepostačujúca, ako bola doteraz. Niektoré školy dokonca avizujú, že podľa nových prepočtov, budú mať napr.</p>

	<p>ešte menej pedagogických asistentov ako majú v súčasnosti. - MF SR tak ako už aj v predošlom MPK, v pripomienke zdôrazňuje, že „s predloženým materiálom bude možné súhlasiť iba za podmienky, že z neho nebude vyplývať nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy, t. j. všetky výdavky vyplývajúce z predloženého materiálu budú zabezpečené v rámci limitov dotknutého subjektu verejnej správy, bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy." V tej súvislosti dôrazne upozorňujeme, že pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením majú mnohé z podporných opatrení charakter primeraných úprav v zmysle Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (podľa predchádzajúceho návrhu išlo najmä o opatrenia zo skupiny špecifických opatrení), ktoré sa Slovenská republika zaviazala poskytnúť na zabezpečenie nevytlúčenia osôb so zdravotným postihnutím z procesu vzdelávania, pričom nezaistenie týchto primeraných úprav predstavuje diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a porušenie ústavného práva na vzdelanie. Riešenie v prípade nedostupnosti podpory, ktoré sa navrhuje v § 145b ods. 10 písm. a), teda nemožno akceptovať.</p>
<p>Platforma rodín</p>	<p>Čl. III. § 4e Pripomienka je zásadná: V § 4e zmeniť slová „ministerstvo môže“ za slová „ministerstvo prideli“. Odôvodnenie: So vznikom nároku dieťaťa alebo žiaka na poskytnutie podporného opatrenia musí korešpondovať nárok školy alebo školského zariadenia na pridelenie tohto príspevku, inak bude podpora rovnako nepostačujúca, ako bola doteraz.</p>